

Comité Rotte-Dam

Comité Rotte-Dam, samenstelling 6 februari 2008

Drs. Christian van den Berg, directeur Gemeente Hardinxveld-Giessendam, oud-gemeenteraadslid Rotterdam

Prof.dr. Willem Frijhoff, historicus, voorzitter KNAW afdeling Letteren

Cees van Hal, oud-boekhandelaar, kunstschilder

Maria Heiden, boekhandelaar

Ir. Arie van der Krogt, stedenbouwkundige, stadszanger, schrijver, dichter en poëzievertaler

Mr. Els Kuijper, oud-wethouder en oud-gemeenteraadslid Rotterdam

Mr. Ella ter Kuile-Van der Hoeven, oud-gemeenteraadslid Rotterdam

Drs. Ed de Meyer, opbouwwerker Stadsdriehoek, Oude Noorden en Cool

Dr. Jan van den Noort, historicus en cartograaf

Francisca Ravestein, waarnemend burgemeester Beverwijk

Drs. Gerard Reussink, directeur Bibliotheek Rotterdam

Rotterdamologisch Instituut: Jan Oudenaarden en Rien Vroegindewij

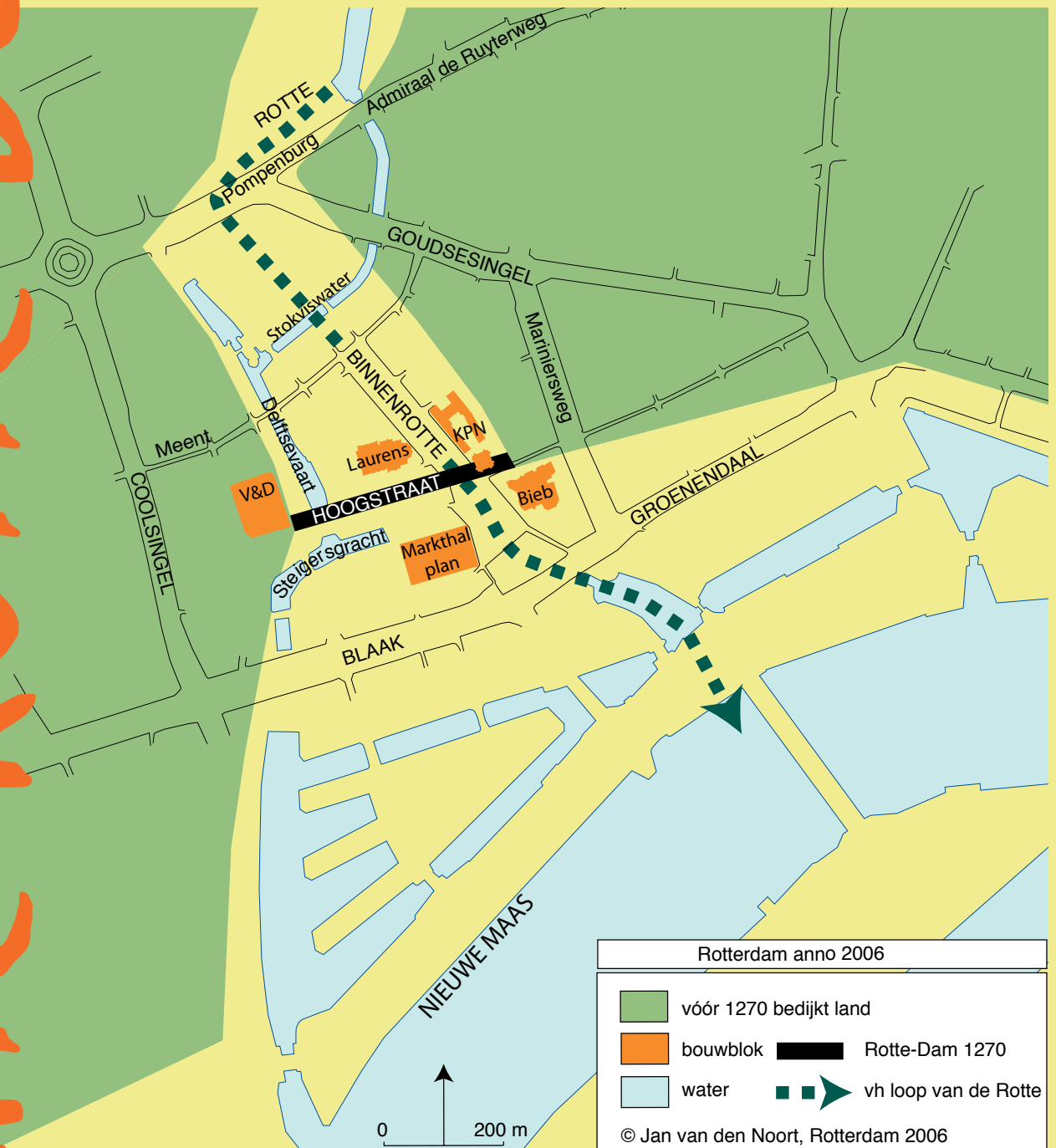
Micky Teenstra-Verhaar, voorzitter Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Dewi Viergever (beleidsadviseur ruimtelijke ordening)

Het comité is actief sedert 30 augustus 1993

Comité Rotte-Dam

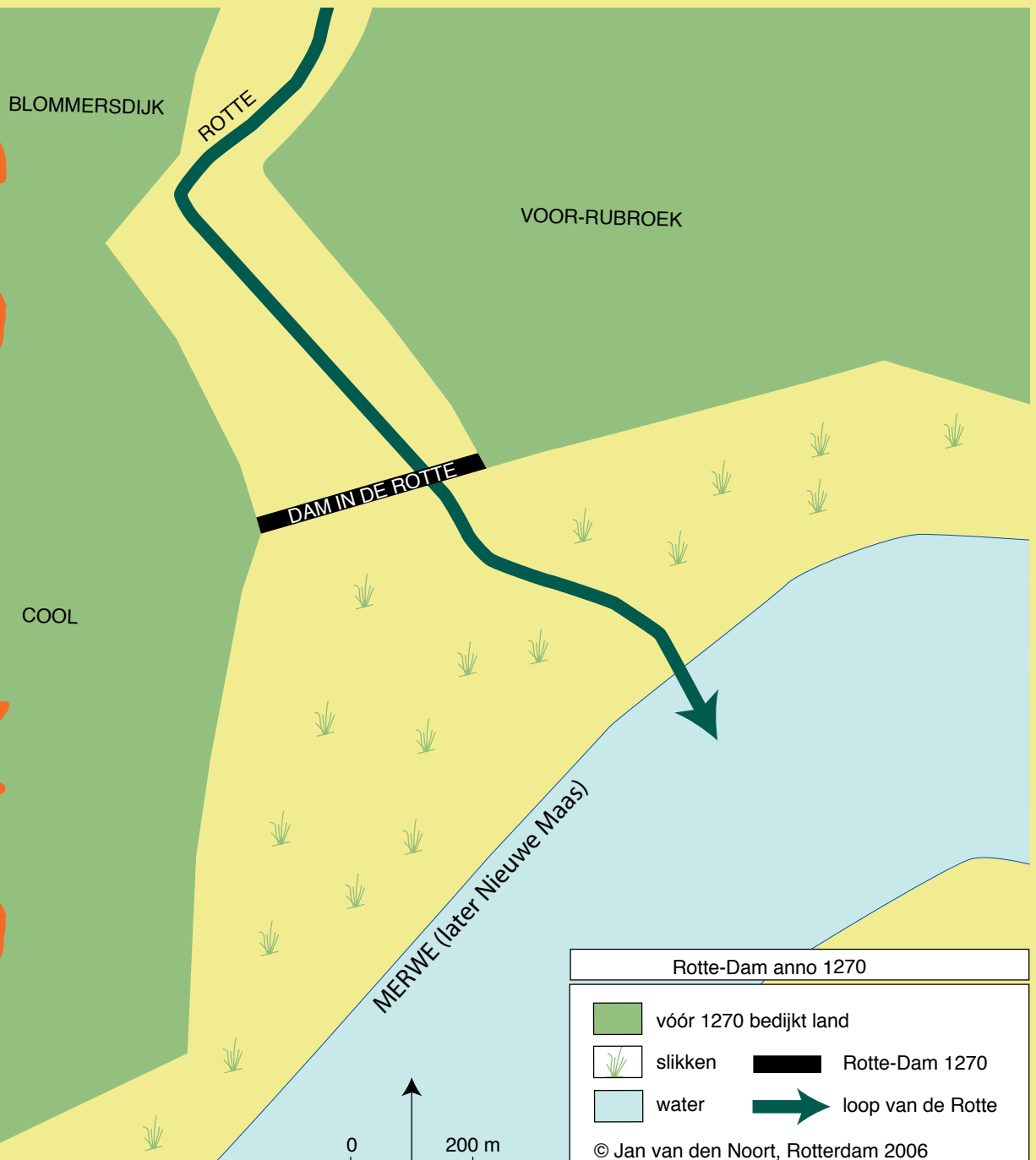
Het Comité Rotte-Dam vindt dat het ontstaan van Rotterdam meer belangstelling verdient. Nu hoef je de leden van de Gemeenteraadscommissie Fysieke Infrastructuur, Buitenruimte en Sport niet uit te leggen hoe de Rotterdamse geschiedenis in elkaar steekt, maar een korte opfriscursus kan geen kwaad.

Tussen V&D en de Gemeentebibliotheek ligt het oudste monument van de stad. Enkele meters onder de voeten van het winkelende publiek van de Hoogstraat ligt de 400 meter lange, 45 meter brede dam in de Rotte. U weet wel, die dam waar Rotterdam zijn naam aan dankt. Het is niet alleen het oudste bouwwerk in onze stad, het is ook een van de grootste die Rotterdam rijk is. Als we de Euromast plat leggen kan die er met gemak twee keer in.

Comité Rotte-Dam

De polders Cool en Voor-Rubroek waren zeven eeuwen geleden al bedijkt. Tussen beide polders lag een 400 meter brede opening waardoor de Rotte naar buiten, en als het een beetje tegenzat de Maas naar binnen stroomde.

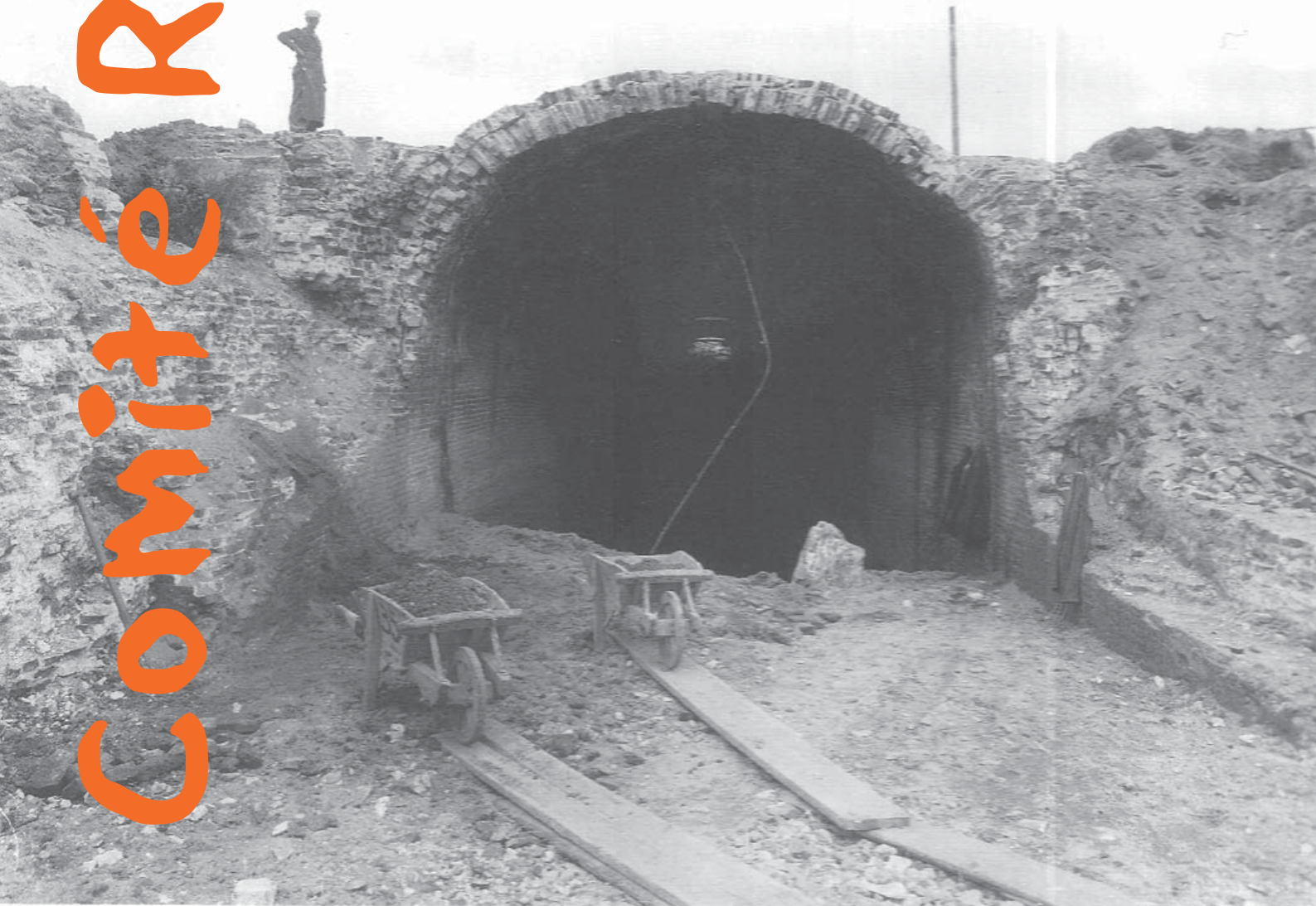
Omstreeks 1270 werd een dam in de Rotte gelegd. Sluizen in de dam zorgden dat de Rotte wel en de Maas niet kon passeren. Op die dam vestigden zich de eerste Rotte-Dammers.

In de loop van zijn bestaan is de stad regelmatig opgehoogd, waardoor de oorsprong van de stad alsmaar dieper kwam te liggen en de dam uit het zicht verdween. Na het bombardement werden de dam en acht sluizen blootgelegd.

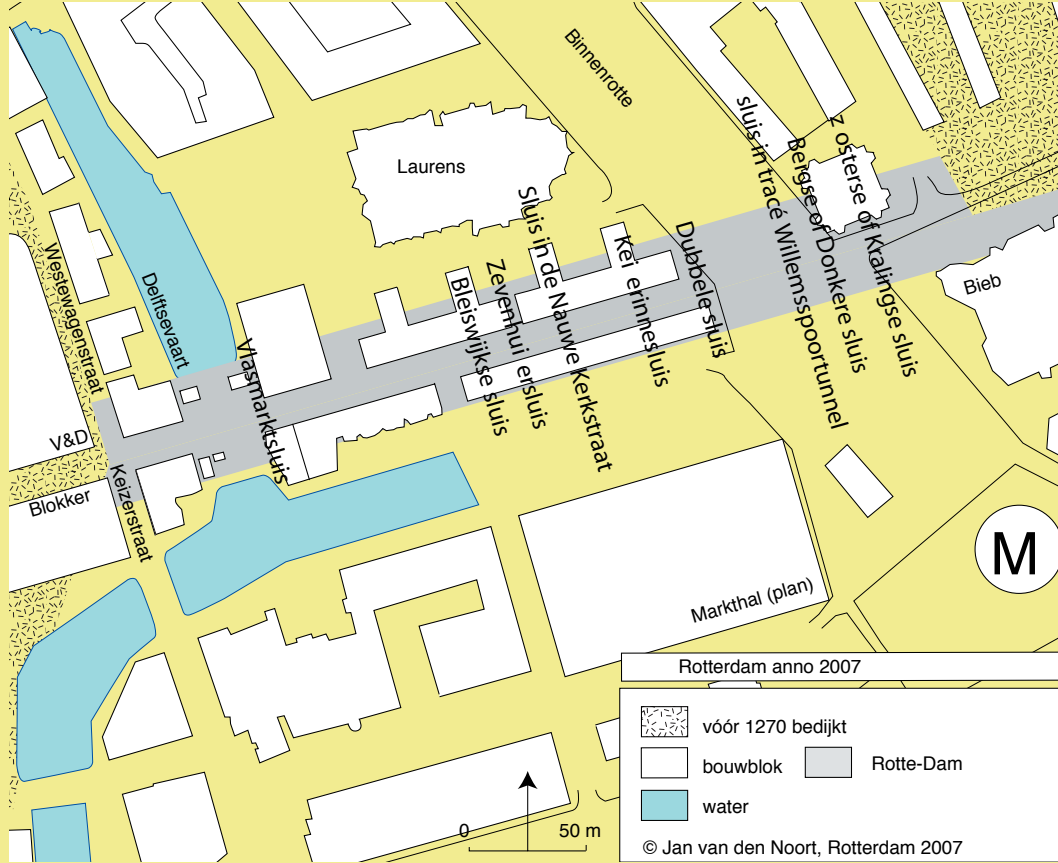
Comité Rotte-Dam

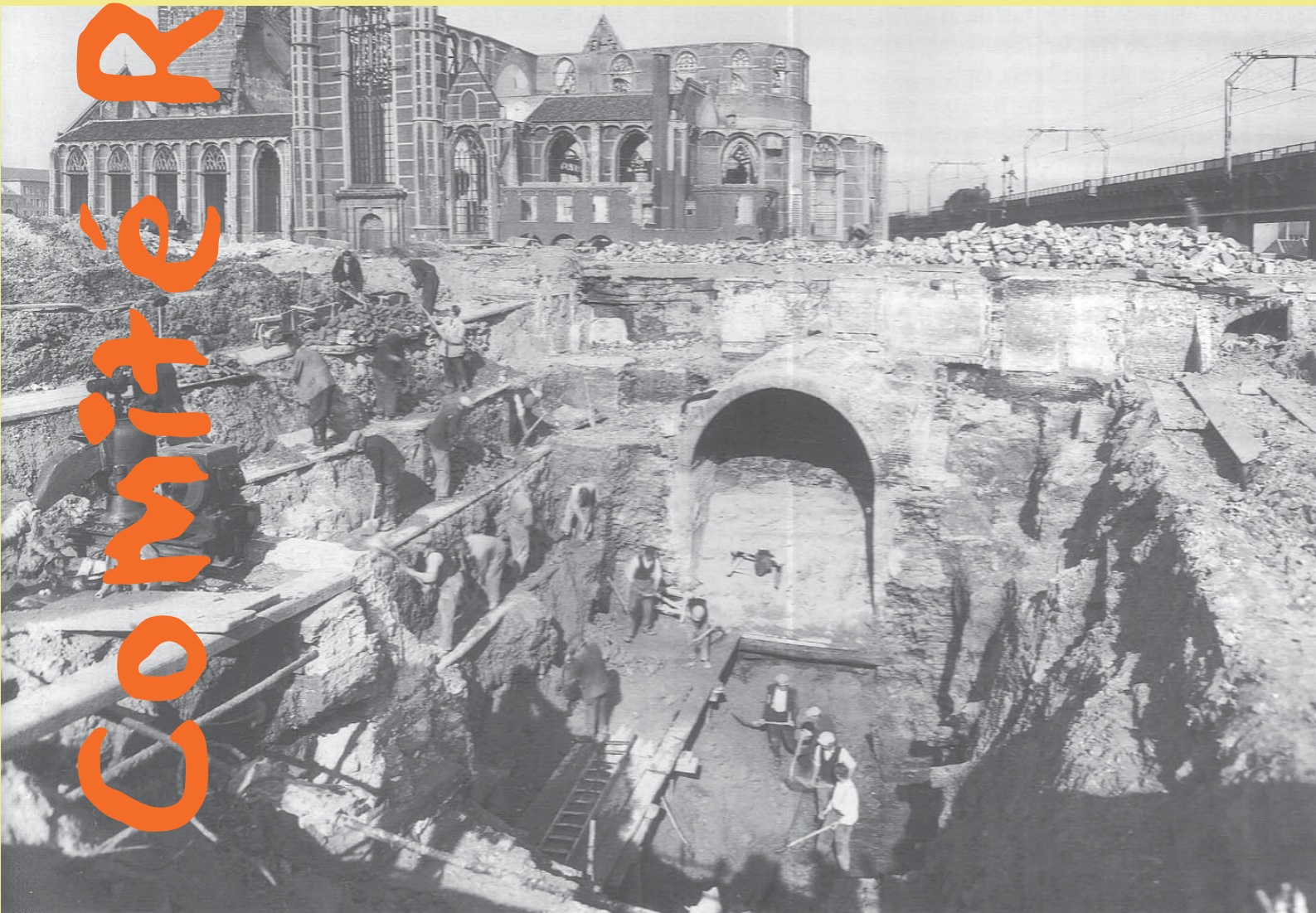
Daar waren kleintjes bij, zoals deze aan de Nauwe Kerkstraat Maar ook enkele joekels, zoals de Vlasmarktsluis en de Keizerinnesluis.

Rotte-Dam Comité

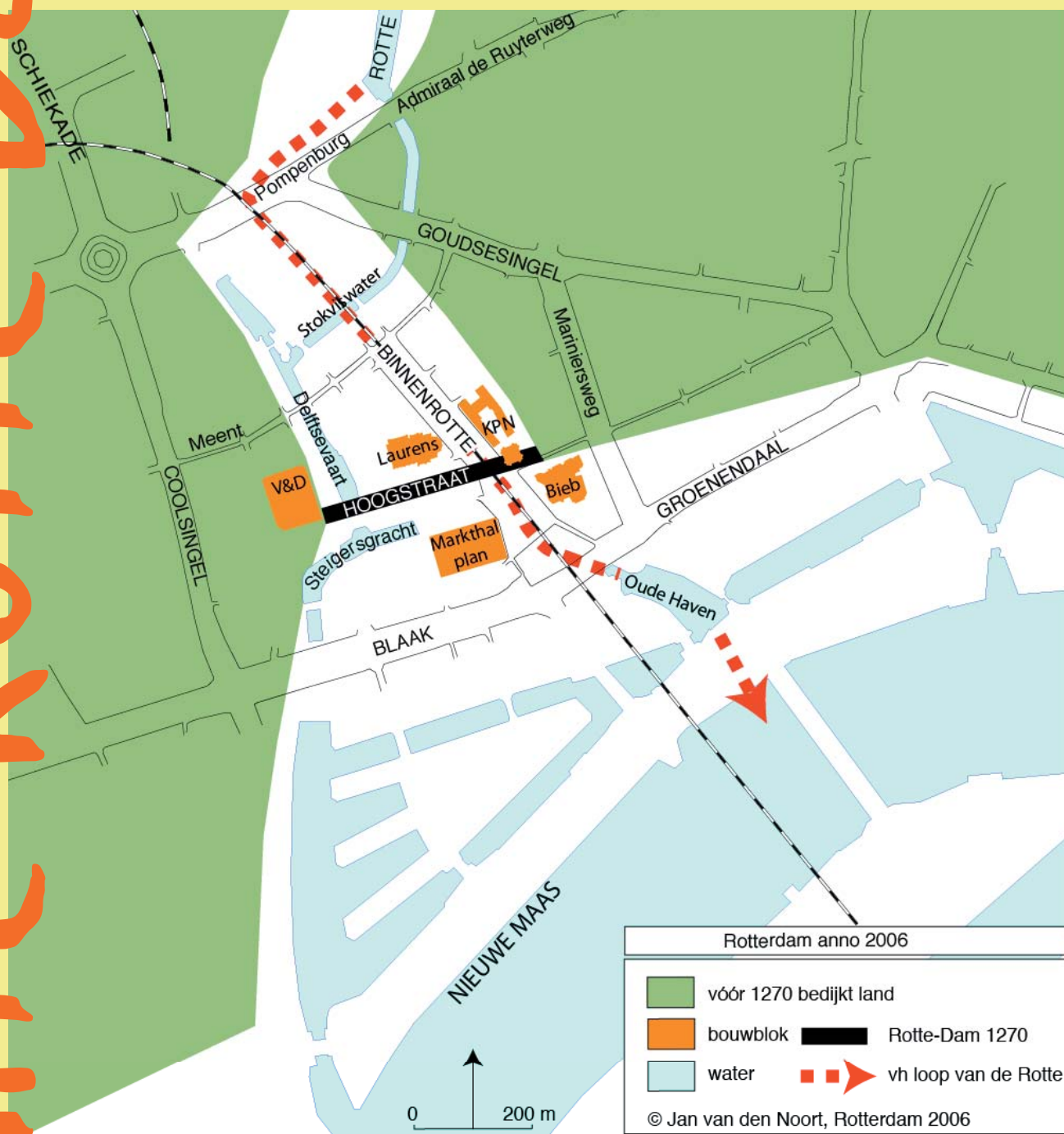

De Keizerinnesluis stamt uit de veertiende eeuw, meet 3,40 m bij 3,80 m en is 24 meter lang. Behalve de reeds genoemde sluzen lagen daar nog de Bleiswijkse en de Zevenhuizersluis, de Dubbele, de Bergse en de Kralingse sluis en natuurlijk ook het sluisje dat vijftien jaar geleden in de Spoor tunnel werd gevonden.

Comité Rotte-Dam

De Rotte-Dam en zijn sluzen vormen een indrukwekkend erfgoed. Het complex heeft één handicap: het is vooralsnog volkomen onzichtbaar. De ligging van de Rotte biedt evenmin aanknopingspunten, want die is inmiddels ook zo goed als onzichtbaar.

Het stuk tussen de Admiraal de Ruyterweg en de Oude Haven werd in de negentiende eeuw gedempt om plaats te maken voor het spoorwegviaduct. De Rotterdamsche Schie onderging een vergelijkbaar lot. Die werd geofferd aan het gemotoriseerde verkeer en heet sindsdien Schiekade.

Een klein stukje Rotterdamsche Schie bleef gespaard, te weten de Delftsevaart. In de jaren veertig werd dat verbonden met het stukje Rotte bij de Admiraal de Ruyterweg. De nieuwe gracht die daarvoor werd gegraven kreeg, ter verhoging van de verwarring, de stokoude naam: Stokviswater.

Comité Rotte-Dam

Wie niet beter weet zou denken dat de Rotte nooit gedempt is en dat Stokviswater en Delfsevaart de naamgever zijn van onze stad. U weet gelukkig beter

Tot zover de opfriscursus

De makers van de Cultuurhistorische verkenning Laurenskwartier lieten zich gelukkig niet van de wijs brengen door die potpourri van oud en nieuw water. Ze produceerden een zeer bruikbaar stuk. In zijn begeleidend schrijven zette wethouder Kaya de puntjes nog eens op de i: het gaat vooral om het herkenbaar houden van historische lijnen, zoals de Hoogstraat en de Binnenrotte.

Daar is het Comité Rotte-Dam het volkomen mee eens, met dien verstande dat herkenbaar houden pas zin heeft als die historische lijnen ook werkelijk herkenbaar zijn. En daar valt nogal wat op af te dingen.

De makers van het Masterplan Laurenskwartier zijn er althans niet in geslaagd om de oorsprong van Rotterdam op waarde te schatten. De dam in de Rotte wordt door hen vrijwel genegeerd en waar de Rotte wordt genoemd, blijkt dat stevast de Delftsevaart of het Stokviswater te zijn.

Zij zijn niet de enigen die de weg zijn kwijt geraakt. In de visie op de openbare ruimte en in Waterplan 2 wordt precies dezelfde fout gemaakt. Het gestuntel van de plannenmakers is eigenlijk te gek voor woorden, maar het heeft een belangrijk voordeel: Ze leveren onbedoeld het bewijs dat aan de herkenbaarheid van de historische lijnen nog heel hard moet worden gewerkt.

Het Comité Rotte-Dam voert die herkenbaarheid hoog in het vaandel. Wij nodigen de commissie daarom graag uit voor een wandeling over de dam, en aansluitend langs de vermeende en de verdwenen Rotte, om te bezien hoe we de oorsprong van Rotterdam bovenaan de stedelijke agenda kunnen krijgen.

Het Rotterdamologisch Instituut, bij monde van Rien Vroegindeweyj, vatte onze insteek treffend samen: Elke Rotterdammer is een stedenbouwkundige of dient zich als zodanig te gedragen, want als we het aan de stedenbouwers en architecten overlaten, wonen we straks met z'n allen op een tekentafel of op z'n minst in de schaduw daarvan. Hou ze in de gaten!